

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Arvioinnin mukauttaminen ja ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista poikkeaminen todistuksien tiedoissa

Ammatillisen koulutuksen oppimisen tuen toimeenpanon tuki 5.5.2026

Jaana Villikka-Storm

Todistuksia koskevat säädökset, määräykset ja ohjeet

- Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 57-60 §
- Valtioneuvoston asetus 673/2017, 11, 14 ja 15 § (muutos 15.12.2022/1062 arvosanan korotusta koskien)
- Opetushallituksen määräys todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävät tiedot ammatillisessa koulutuksessa (Opetushallituksen määräykset, ePerusteet.fi)
- Tutkinnon perusteet –määräykset (tutkinnon muodostuminen)
- Lisäksi Opetushallituksen: [Ohje todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista ammatillisessa koulutuksessa | Opetushallitus](#)

Todistukset ammatillisessa koulutuksessa (531/2017, 57 §)

- Todistus tutkinnon suorittamisesta
 - Todistus suoritetuista tutkinnon osista
- Koulutuksen järjestäjä ei kuitenkaan saa antaa tutkintotodistusta tai todistusta suoritetuista tutkinnon osista, jos 64 §:n 2 momentissa tarkoitetun osaamisen arvioinnin mukauttamisen tai 66 §:ssä tarkoitetun poikkeamisen vuoksi **opiskelija ei ole saavuttanut keskeisiä tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita.**
 - Koulutuksen järjestäjä antaa tällöin **todistuksen opiskelijan osaamisesta.**

Todistus opiskelija osaamisesta (VNa 673/2017, 14 §)

- Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu **todistus opiskelijan osaamisesta** sisältää **sanallisen kuvauksen opiskelijan osaamisesta** niissä tutkinnon osissa, joissa opiskelija ei lain 64 §:n 2 momentissa tarkoitetun osaamisen arvioinnin mukauttamisen tai 66 §:ssä tarkoitetun poikkeamisen vuoksi ole **saavuttanut keskeisiä tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita**.

Tiedot arvioinnin mukauttaminen todistuksissa

- **Tieto opiskelijan osaamisen arvioinnin mukauttamisesta on merkittävä opiskelijalle annettavaan todistukseen**
 - Todistukseen merkitään viittaus arvioinnin mukauttamiseen silloin, kun perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamisen arviointia on mukautettu. **Mukauttaminen merkitään arvosanan jälkeen M:llä.** (OPH:n todistuksia koskeva määräys)
 - Jos osaamisen arviointia on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 64 §:n 2 momentin mukaisesti mukautettu, opiskelijan osaaminen arvioidaan mukautetun arviointiasteikon lisäksi **sanallisesti.** (VNa 673/2017, 11 §)
 - Sanallista arviointia ei merkitä todistukseen eikä opintosuoritusrekisteriotteelle. Suositellaan sanallisen arvioinnin merkitsemistä **erilliselle liitteelle.**

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen

- Tieto poiketuista ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista merkitään todistukseen viittauksella
 - **Esimerkki:** *Tutkinnon osan seuraavasta ammattitaitovaatimuksesta on poikettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 66 §:n perusteella: hoitaa asiakkaita monikanavaisesti.*
- Jos **yhteisen tutkinnon osan osa-alueen** kohdalla on poikettu osa-alueen kaikista osaamistavoitteista, tämän yhteisen tutkinnon osan kohdalle merkitään tieto siitä, mitä on suoritettu poiketun osa-alueen tilalla
 - **Esimerkki:** *Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, pakollisen osa-alueen kohdalla on poikettu osaamistavoitteista ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 66 §:n perusteella. Opiskelija on suorittanut tämän sijaan viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, englanti, 3 osp (VNA 673/2017, 3 §).*

Mukautetun arvioinnin merkitseminen todistuksessa

- Mikäli todistukseen sisältyy mukautettuja arvosanoja, niin todistukseen merkitään **keskiarvon** kohdalle viitetieto: *Osaamispistein painotettuun keskiarvoon sisältyy mukautettuja arvo sanoja, M.*
- **Mukautetusti arvioidun tutkinnon osan tunnistaminen:** *Tutkinnon osa on tunnustettu liiketalouden perustutkinnosta (28.10.2014, 59/011/2014). Tutkinnon osan osaamisen arviointia on mukautettu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 19 a §:n perusteella.*

Salassa pidettäviä tiedot ammatillisissa todistuksissa ja niiden liitteissä

- Ammatillisen perustutkinnon todistukseen merkittävät tiedot, jotka suoraan tai välillisesti ilmaisevat salassa pidettävän tiedon
 - tieto arvioinnin mukauttamisesta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 64 §:n perusteella
 - tieto siitä, että osaamispistein painotettuun keskiarvoon sisältyy mukautettuja arvosanoja.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

Lisätiedot:

ammattillinenkoulutus@oph.fi

